

Wie een vrouw wurgt tot zij bewusteloos raakt, aanvaardt de aanmerkelijke kans op haar dood

Richard Korver¹

Wie een ander wurgt tot bewusteloosheid raakt aan de grens tussen leven en dood. Toch laten twee recente Amsterdamse uitspraken zien dat zelfs bij bewustzijnsverlies, ernstige ademnood en langdurig keelgeweld niet vanzelfsprekend wordt aangenomen dat sprake is van een aanmerkelijke kans op overlijden. Deze zaken roepen de vraag op of de feitenrechter bij verwurging een bewijsdrempel hanteert die in de praktijk nauwelijks is te nemen. In dit artikel wordt betoogd dat vrijspraken in dergelijke zaken beter moeten worden gemotiveerd en dat het Openbaar Ministerie een actievere rol moet spelen in de rechtsvorming op dit terrein.

Abstract

Twee recente Amsterdamse uitspraken over verwurging – Gerechtshof Amsterdam 19 februari 2026 en Rechtbank Amsterdam 28 januari 2026 – laten een bewijsdrempel zien die in de praktijk nauwelijks te nemen is. In beide zaken staat vast dat het slachtoffer ernstig keelgeweld onderging (met bewustzijnsverlies respectievelijk minutenlange ademnood), maar volgt niettemin vrijspraak van poging tot doodslag omdat de exacte kracht en duur niet konden worden vastgesteld. Dit artikel betoogt dat die benadering relevante factoren ten onrechte behandelt als cumulatieve bewijsvereisten, analyseert de verdeelde feitenrechtpraak en bepleit indringender motivering door de feitenrechter, gecombineerd met bereidheid van het

Openbaar Ministerie om via cassatie rechtsvorming te bevorderen. De rechtspraak over verwurging is niet eenduidig. Soms leidt het dichtknippen van een keel tot een veroordeling voor poging tot doodslag. Soms niet. Dat kan, want geen twee strafzaken zijn gelijk. Maar twee recente Amsterdamse uitspraken roepen de vraag op of rechters bij dit soort geweld inmiddels een bewijsdrempel hanteren die niet alleen hoog is, maar in de praktijk nauwelijks nog te nemen. In de ene zaak kneep een man de keel van zijn partner dicht totdat zij het bewustzijn verloor.² In die zaak trad ik op als advocaat van de benadeelde partij. In de andere hield een man een vrouw minutenlang in een nekklem, trok hij die strakker aan wanneer zij om hulp riep, hoorde zij zichzelf gorgelen en vertelde hij haar ondertussen dat zij zou sterven.³ In beide zaken volgde vrijspraak van poging tot doodslag. Dat valt niet gemakkelijk uit te leggen. Niet aan slachtoffers. Niet aan de samenleving. En eerlijk gezegd ook niet aan onszelf als strafrechtadvocaten.

Bewusteloos, maar geen aanmerkelijke kans op de dood

Het Gerechtshof Amsterdam stelde in zijn arrest van 19 februari 2026⁴ vast dat de verdachte zijn partner bij de keel had gegrepen en haar had gewurgd. Zij verloor het bewustzijn. Hun dochter zag haar vader haar moeder bij de keel grijpen en dat haar moeder daardoor bewusteloos raakte.

Twee recente uitspraken roepen de vraag op of rechters bij verwurging een bewijsdrempel hanteren die niet alleen hoog is, maar in de praktijk nauwelijks nog te nemen

Wie vaststelt dat de bloedtoevoer naar de hersenen zodanig wordt verstoord dat iemand bewusteloos raakt, moet meer motiveren dan dat de duur en de kracht niet exact bekend zijn

Verbalisanten constateerden meerdere bloeditstortingen aan beide zijden van haar nek. Toch sprak het hof de verdachte vrij van poging tot doodslag. Niet kon worden vastgesteld dat het dichtknijpen zó lang en met zóveel kracht was gebeurd dat een aanmerkelijke kans op de dood bestond. Wel achtte het hof poging tot zware mishandeling bewezen. De keel was immers lang genoeg dichtgeknepen om bewusteloosheid te veroorzaken en met voldoende kracht om bloeditstortingen te doen ontstaan. Daarmee had de verdachte volgens het hof bewust de aanmerkelijke kans aanvaard op zwaar lichamelijk letsel, bijvoorbeeld hersenletsel door een verminderde bloedtoevoer. En precies daar wringt het. Het hof stelt vast dat de bloedtoevoer naar de hersenen zodanig kan zijn verminderd dat zwaar hersenletsel dreigde.⁵ Het stelt bovendien vast dat het slachtoffer daadwerkelijk het bewustzijn verloor. Maar een aanmerkelijke kans op overlijden zou desondanks niet zijn komen vast te staan. Dat onderscheid kan theoretisch worden gemaakt. Het hof legt alleen niet uit waarom het in deze zaak houdbaar is. Wie vaststelt dat de bloedtoevoer naar de hersenen zodanig wordt verstoord dat iemand bewusteloos raakt, moet meer motiveren dan dat de duur en de kracht niet exact bekend zijn. Anders wordt de uitkomst meege-deeld, maar niet gedragen.

Vier minuten, gorgelen en doodsb bedreigingen

De tweede zaak is zo mogelijk nog moeilijker te begrijpen. De Rechtbank Amsterdam stelde op 28 januari 2026⁶ vast dat een man 's nachts een hem onbekende vrouw vastgreep en naar een afgelegen deel van een plantsoen sleurde. Hij hield haar ongeveer vier minuten in een nekklem. Als zij schreeuwde, trok hij de greep strakker aan. Hij sloeg haar in het gezicht, sloeg haar hoofd tegen de grond, trok haar broek en onderbroek naar beneden en bedreigde haar herhaaldelijk met de dood. Volgens de strafmotivering kreeg zij amper lucht en hoorde zij zichzelf gorgelen.⁷ De rechtbank veroordeelde hem voor poging tot verkrachting. Zij sprak hem echter vrij van poging tot moord, poging tot doodslag én poging tot zware mishandeling. Niet kon

voldoende worden vastgesteld met welke intensiteit en kracht de nekklem was aangelegd. Ook dat is moeilijk te volgen. De rechtbank noemt de greep elders in hetzelfde vonnis 'ferm'.⁸ Zij stelt vast dat het slachtoffer amper lucht kreeg en zichzelf hoorde gorgelen. De nekklem duurde ongeveer vier minuten en werd strakker aangetrokken wanneer zij om hulp riep. Als zelfs dat niet voldoende is om een aanmerkelijke kans op zwaar lichamelijk letsel aan te nemen, rijst de vraag wat dan nog wel voldoende is.

Geen automatisme, wel realiteitszin

De kritiek op deze uitspraken berust niet op de stelling dat iedere hand om een keel onmiddellijk poging tot doodslag oplevert. Zo werkt het strafrecht niet en zo moet het ook niet werken. Voorwaardelijk opzet op de dood vraagt om een aanmerkelijke kans op overlijden en om bewuste aanvaarding van die kans. De wijze waarop de keel wordt dichtgedrukt, de duur, de kracht, het letsel, eventueel bewustzijnsverlies en het gedrag van de verdachte zijn daarbij relevante factoren. Maar relevante factoren zijn nog geen cumulatieve bewijsvereisten. Het wordt problematisch wanneer het ontbreken van een exacte tijdsduur of krachtmeting de rest van het bewijs wegdrukt. Een slachtoffer houdt tijdens een wurging geen stopwatch bij. Zij kan niet meten hoeveel druk op haar hals wordt uitgeoefend. Zij weet niet of vooral haar luchtweg, haar halsslagaders of beide worden dichtgedrukt. Zij probeert niet alvast een sluitende bewijsconstructie voor een later strafproces op te bouwen. Zij probeert te overleven. Wanneer een rechter vervolgens verlangt dat exact kan worden vastgesteld hoelang en hoe hard is geknepen, ontstaat een bewijsdrempel waarvan de praktische consequentie voorspelbaar is: juist bij het ernstigste en meest chaotische geweld ontbreekt vaak de technische precisie waarop de rechter later stelt te wachten.

Is dit een lijn?

Twee uitspraken maken nog geen bestendige lijn. Daarvoor is de feitenrechtspraak te verdeeld. Er zijn voldoende

Auteur

1. Mr. R. Korver is advocaat bij bureau Brandeis, voorzitter van Landelijk Advocaten Netwerk Gewelds- & Zeden Slachtoffers (LANGZS), Vice President VOCAL Victims Of Crime Association of Lawyers. De auteur trad in de hierna besproken zaak van het Gerechtshof Amsterdam van 19 februari 2026 op als advocaat van de benadeelde partij.

Noten

1. Gerechtshof Amsterdam 19 februari 2026, parketnummer 23-000846-24 (niet gepubliceerd op rechtspraak.nl).
2. Rb. Amsterdam 28 januari 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:603.
3. Gerechtshof Amsterdam 19 februari 2026, parketnummer 23-000846-24, bewijsoverweging bij feit 6 ('Feit 6 – poging doodslag/poging zware mishandeling op slachtoffer op 5 augustus 2023').
4. Gerechtshof Amsterdam 19 februari 2026, parketnummer 23-000846-24,

bewijsoverweging bij feit 6: 'de verdachte heeft de keel van slachtoffer dichtgeknepen voor een periode die lang genoeg is geweest om haar het bewustzijn te doen verliezen en met dusdanige kracht dat daardoor blauwe plekken in haar nek zijn ontstaan. Met dit handelen heeft de verdachte naar het oordeel van het hof bewust de aanmerkelijke kans aanvaard dat slachtoffer zwaar lichamelijk letsel, bijvoorbeeld hersenletsel als gevolg van verminderde bloedtoevoer, zou oplopen.'

5. Rb. Amsterdam 28 januari 2026,

ECLI:NL:RBAMS:2026:603.

6. Rb. Amsterdam 28 januari 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:603, r.o. 7.3 (Ernst van het feit): 'Verdachte trok zijn nekklem bij aangeefster juist aan, waardoor aangeefster amper lucht kreeg en zichzelf hoorde gorgelen.'

7. Rb. Amsterdam 28 januari 2026, ECLI:NL:RBAMS:2026:603, r.o. 3.3.7 (Poging verkrachting): 'Dit terwijl hij voortdurend met zijn arm de keel van aangeefster ferm omkleemde.'

Helène van Rijn/ANP

Juist bij het ernstigste en meest chaotische geweld ontbreekt vaak de technische precisie waarop de rechter later stelt te wachten

zaken waarin verwurging wel tot een veroordeling voor poging tot doodslag heeft geleid.⁹ Er zijn ook zaken waarin rechters vrijspreken omdat de duur of kracht niet nauwkeurig genoeg kan worden vastgesteld.¹⁰ De twee Amsterdamse uitspraken zijn dus niet 'het' recht. Zij staan ook niet volledig op zichzelf. Zij passen in een terugkerende, restrictieve bewijsbenadering waarin het ontbreken van exacte gegevens over kracht en duur zwaar, soms beslissend, weegt.

Wat scheidt veroordelingen van vrijspraken?

Een vergelijking van de veroordelingszaken met de vrijspraken laat zien dat het omslagpunt niet ligt bij de ernst van het geweld, maar bij de aard en kwaliteit van het beschikbare bewijs over de intensiteit, en – minstens zo bepalend – bij de vraag of de verdachte uit eigen beweging is gestopt. In de veroordelingszaken zijn steeds objectieerbare fysiologische effecten van de zuurstofafsluiting aanwezig die door derden zijn waargenomen of forensisch zijn geobjectiveerd. Het betreft effecten als een gezicht dat verkleurt en opzwelt terwijl het slachtoffer geen geluid meer kan maken, een luchtpijp die aantoonbaar

afsluit met zuurstoftekort als gevolg, puntbloedingen in de oogleden die een forensisch arts als 'acuut levensbedreigend' duidt, of gebroken halsbeenderen die substantiele krachtsinwerking bewijzen. Dit zijn geen subjectieve belevingen van een slachtoffer, maar lichaamseigen indicatoren van het bereikte intensiteitsniveau.

In de vrijspraakzaken ontbreekt dat objectieerbare gegeven. De letselbeschrijving geeft geen inzicht in de kracht en de duur; het geconstateerde letsel beperkt zich tot oppervlakkige krassen of diffuse blauwe plekken; het slachtoffer kon nog schreeuwen en om hulp roepen; of een NFI-rapport stelt dat de kans op overlijden bij krachtsinwerking van enkele seconden tot een minuut bij een gezonde vrouw gering is. Minstens even bepalend is een tweede scheidslijn: de vraag of de verdachte doorging ondanks zichtbare noodsignalen. In een van de veroordelingszaken formuleert de rechtbank dit met zoveel woorden: de verdachte liet pas los nadat een derde hem had weggetrokken, ook niet nadat het gezicht van de aangeefster verkleurde en was opgezwollen en duidelijk was dat zij niet goed meer kon ademen.¹¹ In een andere veroordelingszaak verklaart de rechtbank het verweer over de duur van de nekklem zelfs 'niet relevant', omdat het aan het ingrijpen van een derde te danken was dat de nekklem überhaupt eindigde.¹² In de vrijspraakzaken stopte de verdachte veelal zelf, of waren omstanders snel genoeg aanwezig om verdere escalatie te voorkomen. Twee factoren bepalen daarmee het omslagpunt. Ten eerste: de aanwezigheid van forensisch objectieerbaar bewijs dat de fysiologische drempel van levensgevaar daadwerkelijk is overschreden. Ten tweede: het niet-vrijwillig beëindigen van het geweld als indicator dat de ver-

dachte de aanmerkelijke kans bewust heeft aanvaard. Waar beide elementen aanwezig zijn, volgt veroordeling. Waar een van beide ontbreekt of onvoldoende bewezen kan worden, volgt in de regel vrijspraak.

Juist tegen deze achtergrond zijn de twee Amsterdamse uitspraken moeilijk te plaatsen. In de Amsterdamse hofzaak zijn de fysiologische effecten aanwezig die in de veroordelingszaken de doorslag geven: bewusteloosheid, bloeduitstorting aan beide zijden van de nek, en het door het hof zelf vastgestelde dreigend hersenletsel door verminderde bloedtoevoer. In de door mij als tweede genoemde zaak, die voor de Rechtbank Amsterdam, zijn zowel de duur (vier minuten), de escalerende kracht (strakker aantrekken bij schreeuwen) als de doodsbedreigingen aanwezig — precies de combinatie die elders tot veroordeling leidt. Dat beide zaken desondanks in vrijspraak eindigen, is wat de twee uitspraken buitengewoon maakt.

Juist daarom moet deze kwestie niet worden afgedaan als louter feitelijk

In beide Amsterdamse zaken is gevraagd een rechtsmiddel in te stellen. In de zaak waarin alleen cassatie nog openstond, weigerde het Openbaar Ministerie dat met het argument dat het slechts om een feitelijk oordeel ging. Dat antwoord is te mager. Cassatie is geen derde feitelijke instantie. De Hoge Raad gaat niet zelf vaststellen hoeveel seconden de keel is dichtgeknepen of hoeveel kracht daarbij is gebruikt. Maar de Hoge Raad kan wel beoordelen of de juiste maatstaf is toegepast en of een vrijspraak, gelet op de door de rechter zelf vastgestelde feiten, begrijpelijk is gemotiveerd. Dat is hier geen academische vraag. Het gaat om de betekenis van bewustzijnsverlies, ernstige ademnood, het voortzetten van een nekklem ondanks duidelijke noodsignalen en het verband tussen zwaar hersenletsel en overlijden. Dat zijn vragen die zich in meer zaken zullen voordoen.

Het Verdrag van Istanbul

Het Verdrag van Istanbul verplicht staten geweld tegen vrouwen met de nodige voortvarendheid te voorkomen, te onderzoeken, te vervolgen en te bestraffen. Daaruit volgt niet dat het Openbaar Ministerie in iedere zaak hoger beroep of cassatie moet instellen. Zo eenvoudig ligt het niet. Maar het verdrag verzet zich wel tegen een benadering waarin bescherming tegen geweld tegen

vrouwen slechts een beleidsmatige ambitie blijft en geen zichtbare rol speelt bij concrete vervolgingsbeslissingen.

Wanneer een vrijspraak berust op een bewijsredenering die ook in andere zaken de effectieve vervolging van ernstig geweld tegen vrouwen kan bemoeilijken, mag van het OM worden verwacht dat het ten minste serieus onderzoekt of rechtsvorming nodig is. Het OM laat daarmee niet alleen de zaak van de betrokken vrouw zonder verdere rechterlijke toetsing. Het laat ook een bredere rechtsvraag onbeantwoord. Juist een organisatie die zegt bescherming van slachtoffers en bestrijding van geweld tegen vrouwen serieus te nemen, zou daarin voorop moeten lopen, als ze dat niet al vanwege verdragsrechtelijke bepalingen zou moeten doen.¹³

Bewusteloosheid is geen voetnoot

Bewusteloosheid als gevolg van druk op de keel is geen bijkomstigheid. Zij laat zien dat een vitale lichaamsfunctie daadwerkelijk is verstoord.

Dat betekent nog niet dat iedere bewusteloosheid automatisch poging tot doodslag bewijst. Maar wie tot vrijspraak komt, zal wel moeten uitleggen waarom de vastgestelde toestand géén aanmerkelijke kans op overlijden meebracht. In het Amsterdamse arrest gebeurt dat onvoldoende. Juist dat gebrek aan uitleg maakt de uitspraak moeilijk te aanvaarden. Niet omdat de uitkomst ons niet bevalt, maar omdat de redenering haar niet overtuigend draagt.

De feiten mogen niet uit elkaar worden getrokken

Ook in de tweede zaak wordt zichtbaar hoe bewijswaardering de werkelijkheid kan verbleken. De rechtbank

Het Verdrag van Istanbul verzet zich tegen een benadering waarin bescherming tegen geweld tegen vrouwen slechts een beleidsmatige ambitie blijft

9. Zie o.m. Rb. Midden-Nederland 2026, ECLI:NL:RBMNE:2026:2432 (verwurgung met petechiën, forensisch geduid als 'acuut levensbedreigend'); Rb. Rotterdam 12 november 2025, ECLI:NL:RBROT:2025:14905 (verwurgung gedurende circa een minuut, gezicht verkleurde en opzwol, verdachte liet niet uit eigen beweging los); Rb. Oost-Brabant 2025, ECLI:NL:RBOBR:2025:8127 (nekklem van 30 seconden op politieagent, luchtpijp afgesloten, beëindigd door fors ingrijpen derde); Rb. Noord-Nederland 2026, ECLI:NL:RBNNE:2026:477 (verwurgung tot

bewusteloosheid gecombineerd met doodsb bedreigingen voor, tijdens en na het geweld – vol opzet aangenomen); Hof Den Haag 2026, ECLI:NL:GHDHA:2026:579 (tongbeen, schildkraakbeen en ringkraakbeen gebroken door samendrukkend geweld op hals).

10. Zie o.m. Rb. Gelderland 2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:716 (vrijspraak ondanks bewustzijnsverlies: letselbeschrijving gaf geen inzicht in kracht en duur); Rb. Noord-Holland 2025, ECLI:NL:RBNHO:2025:6690 (wisselende verklaringen over duur en intensiteit; vrij-

spraak poging doodslag, veroordeling poging zware mishandeling); Rb. Gelderland 2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:2999 (te weinig informatie over duur van het samendrukkend geweld; geen bewusteloosheid; netvliezen zonder afwijkingen); Hof Den Haag 2026, ECLI:NL:GHDHA:2026:115 (omstanders schoten snel te hulp; slachtoffer kon nog schreeuwen en roepen); Rb. Limburg 2025, ECLI:NL:RBLIM:2025:12533 (NFI-rapport: kans op overlijden bij krachtsinwerking op hals van enkele seconden tot een minuut 'gering' bij gezonde jonge vrouw).

11. Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul), *Trb.* 2012, 233, i.h.b. art. 5 lid 2 en art. 49.

12. Zie om.nl/actueel/nieuws/2025/09/11/nieuwe-onderzoeksmogelijkheden-bij-belangrijke-rode-vlag-voor-femicide.

13. Er is contact geweest met meerdere advocaten in deze en andere zaken waarbij vergelijkbare beslissingen zijn genomen, die dit beaamen.

Wanneer bewustzijnsverlies, langdurig keelgeweld of ernstige ademnood vaststaan, moet een vrijspraak indringend worden gemotiveerd

relatieveert de doodsb bedreigingen omdat zij ook bedoeld zouden kunnen zijn geweest om seksuele medewerking af te dwingen. Dat kan. Maar die bedreigingen werden geuit terwijl de verdachte de keel van het slachtoffer dichtdrukte, haar sloeg, haar hoofd tegen de grond sloeg en haar kleding uittrok. De vraag is niet of ieder onderdeel afzonderlijk ook een andere uitleg toelaat. De vraag is wat het geheel betekent. Voorwaardelijk opzet wordt zelden bewezen met één doorslaggevend feit. Het wordt afgeleid uit de combinatie van gedragingen en omstandigheden. Wie de nekklem, het gorgelen, de klappen, de doodsb bedreigingen en het seksuele geweld van elkaar losmaakt, houdt uiteindelijk losse juridische onderdelen over. De totaalanval zelf is dan verdwenen.

Wat moet er gebeuren?

Allereerst moet het onderzoek beter. Bij verwurging moet systematisch worden gekeken naar ademnood, stemverandering, slikproblemen, desoriëntatie, incontinentie, kleurverandering, bewustzijnsverlies en inwendig letsel. Forensisch artsen moeten niet alleen beschrijven wat zichtbaar is, maar ook duiden welke fysiologische gevolgen bij het vastgestelde geweld passen. Daarom trekt loopt inmiddels in delen van het land een pilot.¹⁴ Maar ook goed onderzoek zal zelden een exacte krachtmeting opleveren. Daarom kan de rechter zich niet achter het ontbreken daarvan verschuilen. Wanneer bewustzijnsverlies, langdurig keelgeweld of ernstige ademnood vaststaan, moet een vrijspraak indringend worden gemotiveerd. En het Openbaar Ministerie moet bereid zijn zulke motiveringen aan de Hoge Raad voor te leggen. Niet in iedere zaak. Wel wanneer uitspraken vragen oproepen die de individuele zaak overstijgen en rechtstreeks raken aan de strafrechtelijke bescherming van vrouwen tegen geweld.

Wij krijgen het niet uitgelegd

Als strafrechtadvocaten leggen wij dagelijks uit dat een ernstige beschuldiging nog geen bewijs is. Wij leggen uit dat de rechter alleen mag oordelen over de feiten die het Openbaar Ministerie aan hem heeft voorgelegd. Wij leggen uit dat niet ieder levensgevaar automatisch voorwaardelijk opzet op de dood oplevert. Dat hoort bij ons vak. Maar wij moeten ook kunnen uitleggen waarom een vrouw die wordt gewurgd tot zij bewusteloos raakt juridisch niet aan een aanmerkelijke kans op de dood zou zijn blootgesteld. Wij moeten ook kunnen uitleggen waarom vier minuten keelgeweld, gorgelen, ernstige ademnood, slagen tegen het hoofd en doodsb bedreigingen zelfs geen poging tot zware mishandeling opleveren. Wij¹⁵ kunnen dat niet. Wie een vrouw wurgt tot zij bewusteloos raakt, gokt met haar leven. Het strafrecht moet niet doen alsof het die werkelijkheid pas kan zien wanneer iemand exact heeft gemeten hoe hard haar keel werd dichtgeknepen. Het probleem is dus niet dat wij de uitspraken niet kunnen uitleggen. Het probleem is dat de uitspraken zichzelf onvoldoende uitleggen. Dat vraagt om een indringender verantwoording door de feitenrechter én om bereidheid van het Openbaar Ministerie om zulke beslissingen, waar nodig, in cassatie aan de Hoge Raad voor te leggen. •

¹⁴ Rb. Rotterdam 12 november 2025, ECLI:NL:RBROT:2025:14905: 'De verdachte heeft de aangeefster niet uit eigen beweging losgelaten, ook niet nadat het gezicht van de aangeefster verkleurde en was opgezwollen en duidelijk was dat zij niet (goed) meer kon ademen. Door de aangeefster niet los te laten, heeft de verdachte de kans aanvaard dat de aangeefster door

zijn handelen kon komen te overlijden.'

¹⁵ Rb. Oost-Brabant 2025, ECLI:NL:RBOBR:2025:8127: 'Zoals hiervoor is overwogen, is het aan de adequate reactie van verbalisant [verbalisant] te danken dat de nekklem is beëindigd. Het verweer van de verdediging met betrekking tot de duur van de verwurging is in dat kader daarom niet relevant.'